



KOMMUNEDELPLAN FOR KULTUR 2016 - 2030

ULLENSAKER KOMMUNE

Del 1 - Plandelen



Eldrerådet 31.5.16

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 31.5.16

HTIK/HHS/HSB 1.6.16

HOP 7.6.16

KST 14.6.16

INNHOOLD

FORORD	s 3
1 INNLEDNING	s 4
1.1 Bakgrunn for planarbeidet	s 4
1.2 En plan for hele kulturlivet	s 4
1.4 Organisering av planarbeidet	s 4
1.5 Kulturbegrepet – definisjon og avgrensing	s 4
1.6 Planens oppbygning	s 5
2 SAMMENDRAG AV DEL 2 - PLANGRUNNLAGET	s 5
2.1 Status for kulturlivet i Ullensaker	s 5
2.2 Hovedutfordringer	s 6
3 FUNDAMENTENE FOR ULLENSAKERS KULTURPOLITIKK	s 11
3.1 Forankring i Ullensakers Kommuneplan 2015 – 2013	s 11
3.2 Nasjonal Kulturlov	s 12
3.3 Samhandling og samarbeid	s 12
3.4 Kommunen er navet i kulturarbeidet	s 13
3.5 Kunst og kultur styrker bærekraften	s 13
3.6 Kunst og kultur utgjør en forskjell i samfunnet	s 13
3.7 Kunst og kultur skaper identitet og tilhørighet	s 14
3.8 Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus	s 14
3.9 Øvrig lovverk, stortingsmeldinger, utredninger, føringer	s 14
4 VISJON, OVERORDNET MÅLSETTING OG STRATEGI, INNSATSOMRÅDER	s 15
4.1 Visjon og overordnet målsetting og strategi	s 15
4.2 12 innsatsområder	s 15
5 HANDLINGSPLAN 2016 - 2030	s 17
Kommunens rolle i kulturarbeidet	s 17
Aktivitet og opplevelse for alle	s 18
Aktivitet og opplevelse for barn og unge	s 19
Inkludering og mangfold	s 20
Arenautvikling	s 21
Frivillig kunst- og kulturarbeid	s 22
Profesjonelle kunstnere og kulturnæringer	s 23
By- og tettstedsutvikling	s 23
Utsmykning	s 24
Kulturarv og Kulturminnevern	s 25
Regionalt kultursamarbeid	s 25
Ullensaker og verden	s 26
6 PRIORITERING	s 26
Ordforklaringer	s 29
Om kultur	s 29

FORORD

Dette er første gang det utarbeides kulturplan i Ullensaker. Et omfattende utredningsarbeid i samarbeid med store deler av kulturlivet er gjennomført for å få et oppdatert plangrunnlag. Planen er ambisiøs og flere av tiltakene omfatter ytterligere kartlegging og planarbeid.

Planen har fått status som kommunedelplan for å tydeliggjøre forankringen i kommunens planverk. Den er overordnet og strategisk med konkrete prioriteringer. Den skal påvirke de beslutninger som fattes til daglig i forvaltningen i en retning som er i samsvar med langsiktige retningslinjer for samfunnsutviklingen.

Planen uttrykker kulturpolitikkenes visjon, strategier, målsettinger og innsatsområder frem til 2030. Det foreslås et prioritert handlingsprogram de første årene som knyttes til de årlige budsjettprosessene.

Gjennomføring av tiltak forutsetter prioritering og plass i kommunens fremtidige økonomiplan. Gjennom et skapende samspill mellom næringsliv, offentlig og frivillig sektor vil vekstkommunen Ullensaker fremstå som et inkluderende, attraktivt, handlekraftig og tilgjengelig samfunn.

Tor Arne Gangsø
Rådmann



1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn for planarbeidet

Ullensaker kommune har de siste 12 årene vært blant kommunene i Norge med størst vekst. I kommuneplanen for 2015 - 2030 legges det til grunn at veksten vil fortsette. Det har derfor vært nødvendig å konsolidere kulturlivets status, få frem utfordringer, legge retningen for kommunens kunst- og kulturarbeid i kommende år og slik sikre den kulturelle infrastrukturen.

1.2 En plan for hele kulturlivet i Ullensaker

Kommunen er gjennom nasjonal Kulturlov 2007 pålagt å legge til rette for kunst og kultur for alle sine innbyggere. Oppgaven er stor og kommunen er helt avhengig av en tett samhandling og et godt samarbeid med aktører fra offentlig, privat og frivillig sektor og fra næringslivet for å lykkes. Planen omfatter derfor hele kulturlivet, ikke bare kommunens egne kulturvirksomheter.

1.3 Organisering av planarbeidet

Kultursjef Marit Lødemel og konsulent Nils Gunnerud har utarbeidet planen og ledet planarbeidet. Kulturenhetens ledergruppe har fungert som arbeidsgruppe og kommunens planforum har vært styringsgruppe.

Medvirkning er ivaretatt ved at interne referansegrupper har vært konsultert underveis i prosessen, herunder kommunens folkehelseforum, grunnskolenes rektorer, barnehagestyrerne, sjefsforum, bo- og aktivitetssentrene, m.fl. Det har vært holdt dialogmøter med profesjonelt kulturliv og kulturelle næringer, kirken, frivilligheten, frivilligsentralen, Ullensaker kulturråd, m.fl. Høringskonferanse med bred deltakelse er gjennomført, likeledes en SWOT-analyse av kulturlivet. Politisk hovedutvalg, HTIK, har blitt orientert underveis. Media har dekket deler av prosessen og også omtalt enkelttema i egne oppslag.

For å styrke barn og unges medvirkning ble høringsutkastet behandlet som egen sak i Barn og Unges kommunestyre i høringsperioden. Ullensaker kulturråd har, på oppdrag fra kommunen, utarbeidet egen handlingsplan for 3. sektor som innspill til kulturplanen, og på denne måten ivaretatt spesifikt frivillighetens synspunkt og behov. Se eget vedlegg til planen.

1.4 Kulturbegrepet - definisjon og avgrensing

Definisjon

Kultur er en viktig kilde av fysisk og intellektuell fornyelse og vekst, og kan bli forstått som å inkludere all aktivitet

Kultur skal i denne planen forstås bredt og omfatter:

- Deltakelse i kulturaktivitet
- Å skape, produsere, utøve, formidle og distribuere kunst og kultur
- Å verne om, fremme innsikt i og videreføre kulturarv
- Å utvikle kulturfaglig kunnskap, ferdigheter og kompetanse
- Kreative næringer

Kultur får egenverdi for den enkelte når den oppleves. Den skaper mening i livet, forstørker livsperspektivet vårt og gir oss dannelse som mennesker. Men kultur har også verdi gjennom det å være til stede sammen, enten som tilskuere og publikum, eller som deltakere og utøvere. Denne interessen og gleden, denne undringen og utfordringen kunst og kultur gir, gjelder langs hele livsløpet. Kultur handler ikke bare om å nyte, men vel så mye om å delta og yte.

Kirken er inkludert i planen som kulturarena, ikke som trossamfunn. Øvrige trossamfunn sin kulturaktivitet er ikke kartlagt og tatt med. Planen omfatter ikke idrett og fysisk aktivitet da disse har eget planverk.

1.5 Planens oppbygning

Kulturplanen er satt sammen av to hoveddeler med underliggende kapitler slik:

Del 1 – Plandelen Kommunedelplan Kultur 2016 - 2030:

- Forord
- Innledning
- Sammendrag av Del 2 – Plangrunnlaget
- Fundamentene for Ullensakers kulturpolitikk
- Visjon, overordnet målsetting og strategi, innsatsområder
- Handlingsplan 2016 – 2030
- Prioritering

Del 2: Plangrunnlaget med vedlegg

- Overordnede føringer
- Kulturens rolle/betydning i samfunnsbyggingen
- Status og utfordringer i Ullensaker
- Øvrige vedlegg

Del 2 Plangrunnlaget er kunnskapsbasisen fremkommet i planprosessen. Den ligger til grunn for Del 1 Plandelen.

Følgende andre planer i Ullensaker understøtter kulturplanen

Ullensakers kommuneplan 2015 – 2030

Kommunedelplaner for Kløfta, Borgen, Nordkisa, Gystadmarka, Jessheim sør-øst

Byplan Jessheim 2030

Bibliotekplan 2010 – 2020

Kulturskoleplan 2011 – 2020

Kommunedelplan for kulturminner i Ullensaker 2016 – 2020 (Er under rullering)

Strategidokument kulturminnevern 2014 – 2018

Den Kulturelle Skolesekken i Ullensaker

Den Kulturelle Spaserstokken i Ullensaker

Strategiplan for læringsutbytte 2015 – 2018 – Ullensakerskolen

Se fullstendig referanseliste på siste side i Del 2 - Plangrunnlaget

2 SAMMENDRAG AV DEL 2 - PLANGRUNNLAGET

Det er første gang det utarbeides en kommunedelplan for kultur i Ullensaker. Det var derfor nødvendig å starte planprosessen med å fremskaffe grunnlagsdata om kulturlivet som viser hva som finnes, status og utfordringer og forslag til retning og tiltak for årene fremover. Utredningsarbeidet har hatt fokus på å få frem et solid kunnskapsgrunnlag som basis for kulturplanen og å ha medvirkning fra kulturlivet underveis i prosessen. De fremkomne data finnes i sin helhet i kulturplanens del 2 – Plangrunnlaget. Kulturlivets status og utfordringer oppsummeres i dette kapittelet.

2.1 Status for kulturlivet i Ullensaker

Ullensaker er en god kulturkommune med mye å være stolt av. Et høyst oppegående, dyktig og allsidig kulturliv har aktivitet spredt rundt i hele kommunen. Kulturarv og lokalhistorie ivaretas og formidles, herunder 3 muséer. Aktørene er både offentlige, frivillige og private.

Kommunen har egen enhet for kulturområdet som ledes av kultursjef. 50 fast ansatte i tillegg til sammen 36 årsverk er fordelt på bibliotek, kulturskole, kulturhus, kino, allmenn kultur, kulturminnevern, fritids-/støttekontaktjenesten og frivilligsentral.

I tillegg er kunst og kultur nedfelt i flere av kommunens øvrige ansvarsområder som pleie/ omsorg, barnehage, grunnskole, folkehelse.

Andre offentlige kulturvirksomheter er Jessheim videregående skole med linjer for musikk og drama, Romerike folkehøgskole med linjer for sceniske fag og 6 kirker med kulturaktivitet.

Ca 120 aktive frivillige lag og foreninger innenfor kulturområdet har en samlet medlemsmasse på ca 10 000. Idretten er ikke medregnet. I tillegg kommer den temporære, midlertidige, situasjonsbestemte adhocfrivilligheten. Ullensaker frivilligsentral engasjerer mange frivillige og er en aktiv kulturutøver for kombinasjonen natur – kultur – helse. Ullensaker kulturråd jobber offensivt for kulturens betingelser på bred basis og med hovedfokus på 3. sektor.

Profesjonelle kulturelle næringer er etablert innenfor dans, grafisk design, galleri, reklame, innramming, håndverk, m.fl. Flere forhandlere av bøker og musikk finnes, likeså leverandører av utstyr og lyd/lys til kulturell fremvisning og aktører med impresariovirksomhet, eventarrangering og diverse andre arrangørtjenester.

Profesjonelle aktører i musikk, dans, visuell kunst, teater, litteratur, ulike typer design, m.m. er bosatt i kommunen eller er knyttet til kommunen gjennom sitt virke. Mange er selvstendig næringsdrivende eller ansatt i kulturell virksomhet, noen har annen type jobb i tillegg for å ha tilstrekkelig inntekt.

Flere kommersielle næringsaktører har kulturaktivitet i sin portefølje, f.eks. Jessheim Storsenter, Romerikssenteret, Torget Pub, Herredshuset, Kulturbanken kreti og pleti, Kaffedilla og Sundbytnet.

Det finnes en rekke kulturarenaer spredt rundt i hele kommunen med Ullensaker kulturhus/kino som den sentrale med regional status for Øvre Romerike. Noen arenaer er i offentlig eie som skoler, uteanlegg, bibliotek, klubbhus, kulturhus, kirker, menighetshus, m.fl. Andre er organisasjonseide som velhus og grendehus og noen er i privat eie som Sundbytnet, gallerier, kjøpesentre, m.fl.

Hvert år gjennomføres små og større kulturarrangement innenfor ulike kunst- og kulturuttrykk ute i nærmiljøene og sentralt på Jessheim. Alle typer aktører deltar, og de større oppleggene er ofte samarbeidsarrangement mellom ulike instanser. Kommunen koordinerer flere av disse.

2.2 Hovedutfordringer

Veksten – kultur for alle – det offentliges rolle

Netto vekst pr år på 8 – 900 innbyggere som resultat av inn- og utflytting på flere tusen personer og en befolkning i stor bevegelse setter press på kulturtjenestene. Det er for få aktiviteter, tjenester og kulturarenaer i dag, og behovet vil øke i takt med veksten.

Ullensaker kommune ser hvilket potensial kunst og kultur har til å løse utfordringer også på andre samfunnsområder enn kulturens eget. I behandlingen av rus, psykiatri, eldre, syke, funksjonshemmede vil økt bruk av kunst og kultur være en berikende og på sikt en besparende innsats-faktor. Meningsfylte aktiviteter vil også kunne ha en forebyggende og reparerende effekt på lediggang, negative miljø, passivitet, utenforskap, misnøye og opprør. Integrering av nye innbyggere, spesielt flyktninger og etniske minoriteter vil gå raskere og bedre dersom de blir aktivisert. Kulturlivet vil kunne være en viktig medspiller i dette arbeidet. Intensjonen er derfor å ha et bredt og allsidig kulturliv som favner alle, uavhengig av alder, funksjonsnivå, sosial, etnisk/kulturell bakgrunn eller bosted i kommunen.

For flertallet av innbyggerne er det enkelt å benytte seg av kulturtilbudet, men mange faller utenfor. Det kan være mennesker med spesielle behov, dårlig økonomi, minoriteter, eldre, syke, barn/unge fra hjem med lav kulturkapital, m.fl. Noen finner ingenting som interesserer, andre har ikke anledning til å være med og noen vet ikke hvilke muligheter som finnes. Den største utfordringen er til enhver tid å ha tilstrekkelig bredde, variasjon og lav terskel til at alle kan finne noe som interesserer, samt å nå frem til og inkludere dem som ikke deltar.

Det påhviler barnehager og grunnskoler i Ullensaker et stort kulturelt samfunnsoppdrag. De når de fleste barn og unge og har dermed ansvar for en kulturell plattform/grunnmur for denne aldersgruppen. Kunst og kultur gir en unik mulighet til å bygge broer mellom ulikheter, en verdi som ikke kan måles i desimaler på kunnskapsprøver. Det er viktig å sikre at kunst- og kulturfagene er tilstrekkelig fundert,

bevisstgjort og gitt plass og status i kommunens barnehager og grunnskoler.

Helt essensielt er kulturaktivitet i tidlig alder for å fange opp flest mulig. Har man først vært innom kunst og kultur i en fase av livet er det også lett å gå tilbake til dette på et senere tidspunkt når andre interesser som for eksempel idretten frafalles. Dette gjelder hele livsløpet, men er spesielt viktig i ungdomsårene.

Like viktig er bruken av kunst og kultur i omsorgstjenesten, som kilde til opplevelser og til å finne språk og uttrykksformer som kan formidle reaksjoner, inntrykk, tanker og erfaringer som det ellers kan være vanskelig å sette ord på for gamle og syke.

Sett på bakgrunn av dagens utfordringer og den økonomiske situasjonen både nasjonalt og i Ullensaker kommune, så er det ingen selvfølge at de økonomiske ressursene til kulturfeltet vil øke proporsjonalt med veksten. Dette til tross for at ved raskt økende befolkning så er behovet for samlende og inkluderende kulturaktivitet stort. For å ha tilstrekkelig kulturkapasitet må det derfor jobbes kreativt og smart.

Bruk av eksterne tilskuddsordninger og god samhandling blir avgjørende for å få nyskaping, tilstrekkelig volum, bredde, kvalitet og mangfold, samt en god ressursutnyttelse. Partene må se hverandre som likeverdige aktører som sammen arbeider for felles mål og strategier for kulturen. I en slik symbiose blir kommunen, som det koordinerende ledd, utfordret på å finne muligheter for å forenkle, bistå og tilrettelegge, slik at det blir enkelt og motiverende å være kommunens samarbeidspartnere i kulturarbeidet.

Kulturarenaer

Gode, tilgjengelige og funksjonelle arenaer der folk bor er en forutsetning for et levende kulturliv. Det gjelder innendørs lokaler og også utendørs parker, torg, forsamlingsplasser, m.m. Ullensakers kulturarenaer benyttes av kulturlivet til øvelse, skapende aktivitet, fremføring/visning, seremonier og minnemarkeringer. Lokalenes/arealenes egnethet er varierende. Gjennomgående er det anlegg som ikke lenger holder bygningsmessige eller kulturfunksjonelle krav til standard når det gjelder utforming, lagerplass, akustikk, utstyr, universell tilgjengelighet, m.m. Tilgang er ofte en utfordring. Dette går først og fremst på bekostning av det lokale kulturlivets behov, men også tilhørere/publikum.

Alle kommunens grunnskoler er definert å skulle være nærmiljøsentre i sine respektive lokalmiljø, til bruk for bl.a. det lokale kulturlivet etter skoletid og i helger. D.v.s. å være lokale kulturbygg. Sambruk, tilrettelegging, tilpasning og god tilgjengelighet er utfordrende på eksisterende skoler, samt å få til gode prosesser i planleggingen som ivaretar nærmiljø/kulturbyggfunksjonen tilstrekkelig når det skal utvides/renoveres eller nye skoler skal bygges. Bevisst, offensiv planlegging og helhetstenking vil kunne utløse utnyttet brukspotensial av kommunens bygningsmasse i så måte.

Ullensaker kulturhus/kino har regional status og med det et ansvar som kulturarena for hele Øvre Romerike. Det må arbeides for at kulturhuset styrker stillingen som regionens viktigste scenekunst-arena på et profesjonelt nivå og blir en merkevare for kommunen i nasjonal sammenheng. Kulturhusets salkapasitet utnyttes maksimalt i dag, det er ikke rom for økning i aktiviteten. Dette rammer kinoen spesielt og også kulturskolens gruppeundervisning som begge må vike fra lokalene når kulturhuset selv har forestillinger. For å møte veksten er det nødvendig med flere lokaler til kino og kulturskole, samt en storsal med flere seter enn dagens Kong Rakne. Kulturskolen mangler også arbeidsrom for lærerne og spesialrom i hovedbasen på Jessheim.

Ullensakers befolkning er mangfoldig, med ulike livssyn og ca 20 % av annen etnisk opprinnelse enn norsk. Dette har frembragt behov for livssynsneutrale lokaler for de viktige seremoniene i livet. Kløfta velhus er tilrettelagt for dette, og vil kunne dekke noe av behovet. Men som regionsenter for Øvre Romerike bør også Jessheim etablere offentlige og egnede nøytrale lokaler som alle kan bruke til alle typer seremonier/arrangement. Mobile symboler med ulike ønskede verdigrunnlag vil muliggjøre en fleksibel og mangfoldig bruk.

Jessheim bibliotek er en del av kulturhuset. Gjennom endret biblioteklov og ny, nasjonal bibliotekstrategi har biblioteket fått nye og viktige oppgaver som kulturarena og møteplass for samtale, debatt, demokratiutvikling, kulturformidling og digital utvikling. Dette utfordrer bibliotekets fysiske areal som må tilpasses moderne bibliotekdrift.

Kirkene spiller en viktig rolle i kulturformidling og kulturaktiviteter og er de beste arenaene i Ullensaker

for akustisk fremført musikk. Kirkene har et stort potensiale i kommunens kulturarenautvikling, både for fremføringer og som kulturminner for historiefremføring. Det er behov for produksjonslokaler for kunstnere, kreative næringer, husflid, m.fl., lokaler som er sentrumsnære og tilgjengelige for en lav kostnad.

Ullensakers kulturelle utearenaer, herunder parker, grøntareal, torg, forsamlingsplasser, friluftsområder, m.m. bør rustes opp og utformes i den hensikt å stimulere til ytterligere bruk. Her ligger et ubrukt potensial som kan utløse mer aktivitet med for eksempel utplassering av bord, benker, utsmykning, bålplass, lyssetting og lignende alt etter hva som passer og lar seg gjennomføre.

Kommuneplanen prioriterer i sin handlingsplan å utvikle tilrettelagte kulturarenaer for aktivitet, opplevelse og samhandling i kommunens tettsteder. Da må det også sikres areal til nye, fremtidige kulturbygg/arenaer. Dette fordrer en plan for utvikling av kulturarenaer. En slik plan har ikke kommunen i dag, den må utarbeides og er et av de prioriterte tiltakene. Det blir naturlig å ta utgangspunkt i de anlegg som er i kommunen og ut fra en helhetlig vurdering komme frem til hvilke som kan tjene hensikten som fremtidige kulturarenaer og hvilke som bør avskrives som lite egnede å ta med videre. Da vil også behovet for helt nye kulturarenaer fremkomme.

Frivillig kunst og kulturarbeid

Knappt 30 % av Ullensakers befolkning deltar i en frivillig kulturorganisasjon. (Idretts- og helseorganisasjoner er ikke medregnet). I tillegg kommer frivilligheten som ikke er organisert. Frivillig sektor i Ullensaker er mangfoldig og vital med stor betydning for enkeltmenneskers hverdag.

Men også i Ullensaker befinner frivilligheten seg i en ny fase av institusjonell endring som kjenne- tegnes av nettverkssamfunn og individualisert frivillighet. Motivene for å delta har endret seg. Tyngre, rutinepregede oppgaver som krever forpliktelse over tid er det vanskeligere å rekruttere til. Tradisjonelle organisasjonsmedlemskap får konkurranse fra den individuelle adhocfrivilligheten der motivasjonen er koblet til den enkeltes livsplan og oppfatninger av hva som er et meningsfylt liv.

Kommunen blir dermed utfordret på å utforme en frivillighetspolitikk som sikrer fortsatt stor frivillig aktivitet på kunst- og kulturområdet. Da må det fra kommunens side gis mulighet for å forenkle, bistå og tilrettelegge for å få utnyttet alle typer frivillig innsats.

Kreative næringer og profesjonelle kunstnere – innovasjon og nyskaping

Generelt vil innbyggerne forvente kulturelle fasiliteter, aktiviteter og opplevelser av høy kvalitet. Resultatet av mangeårig satsing på kulturtilbud i skolen, opplæring i kulturskolen, opplevelser fra scener og torg har gitt befolkningen en oppfatning av at det som tilbys skal ha høy kvalitet og være attraktivt. Det er også behov for å styrke kulturell innovasjon og nyskaping. En tilvekst av kreative næringer og profesjonelle kunstnere med høy utdanning er derfor ønskelig. I tillegg må allerede eksisterende profesjonelle kunst- og kulturarbeidere benyttes mer. Her ligger kjernen til en kulturnæring og kulturøkonomi med et betydelig utviklingspotensial – «kortreist kultur».

Fra Kommuneplan 2015 – 2030

I tillegg ønsker kommunen å legge til rette for mer utradisjonelle og kreative næringer, gjerne knyttet til kunst og kultur

Fra bygd til by- og tettstedskommune - regionsenter

Kultur i byen

Jessheim er utpekt som en av to byer på Romerike og regionsenter for Øvre Romerike. Ullensaker går dermed for alvor fra å være en typisk bygdekommune til å bli by- og tettstedskommune.

Vedtatt Byplan Jessheim 2030 sier flg om kultur i byutviklingen

Kulturen samler folk, formidler, engasjerer og skaper nettverk og kommunikasjon.
Byen er en kulturarena, med kulturinstitusjoner som kino, bibliotek, galleri og konsertlokaler.
Under for eksempel Jessheimdagene er hele byen en møteplass og arena for opplevelser.

Byens fysiske uttrykk vil være synlig i estetisk utforming av bygninger, gater, plasser, parker ved bruk av kunst i de offentlige rom og gjennom aktiviteter og opplevelser.

I sin utforming vil byen fortelle hvilke verdier den har.

En mangfoldig befolkning krever at byen også er mangfoldig i sitt uttrykk for at flest mulig skal finne seg til rette.
Mennesket har behov for opplevelser og historier å fortelle.
Felles opplevelser og historier blir en del av det å høre til.

I en by med gode, urbane kvaliteter vil folk ønske å bruke bykjernen og oppholde seg i sentrum på dag- og kveldstid. Menneskene og livet mellom byggene, spennende arkitektur, beplantning, utsmykning, m.m. vil bidra til å gjøre Jessheim attraktiv. Gode og trygge møteplasser skal være lett tilgjengelige, det skal tilbys varierte kulturopplevelser og byen skal gis en estetisk god utforming. På den måten vil kultur være med på å gi byen særpreg og identitet. Utfordringen blir å gi tilstrekkelig rom for kultur i byutviklingen, slik at Jessheim blir en trygg, trivelig, spenstig og inkluderende kulturby.

Tettstedene i Ullensaker

By og tettsteder Jessheim Kløfta – Nordkisa – Borgen – Algarheim – Sand/Hovin – Mogreina	
Fra Kommuneplan 2015 – 2030 Kommunen utvikler trygge og godt integrerte tettsteder som stimulerer til fysisk og kulturell aktivitet Kulturperspektivet skal inkluderes i kommunens planlegging og utvikling av tettsteder, områder og bygg	Det innebærer å sørge for tilrettelagte arenaer for kunst og kultur, gode møteplasser, arkitektur, utsmykning og at stedets lokalhistorie og egenart ivaretas og synliggjøres Med bakgrunn i dette skal kommunens ulike tettsteder/bydeler, i tillegg til Jessheim bykjerner, inneholde tilstrekkelig med slik kulturell infrastruktur

Kommuneplanens intensjon tilsier at det skal være et rimelig fundament av kunst- og kulturtilbud i alle kommunens tettsteder som ikke erstatter, men utfyller tilbudene i Jessheim sentrum. En utfordring som krever god innsikt, oversikt og bevisst planlegging.

Utsmykning

I byplan Jessheim sies det at kunstverk har evne til å virke som samlingspunkt for byens innbyggere hvis de oppleves som en attraksjon i byrommet. Kunstnerisk utsmykking i de offentlige rom skal brukes til å forsterke en byopplevelse, den urbane kvaliteten og ikke minst stedets identitet. Utsmykning omfatter i denne sammenhengen også design av lyssetting, skilting, benker, m.m. Dette er mangelvare i Ullensaker i dag og en stor utfordring å få på plass.

Næringsliv, utbyggere, offentlig sektor og kunstnere må få mulighet til å samarbeide om utsmykningen i offentlig rom. Det vil gi en merverdi for alle parter. I tillegg kan det føre til flere oppdrag for kunstnere bosatt i kommunen og bidra til flere kreative arbeidsplasser.

Ullensaker kommunes egen kunstsamling må gis retningslinjer for forvaltning og formidling, og det må utarbeides retningslinjer for kommunens innkjøp av kunst.

Kulturarv og kulturminnevern

Ullensaker har unike kulturelle verdier som fortsatt kan være med og sette sitt preg på kommunens identitet og uttrykk. F. eks 270 år med forsvarshistorie, flere museer, sporene etter 2. verdenskrigs hendelser i Trandumskogen, den gamle trehusbebyggelsen på Jessheim, Nordbytjernet som en av flere naturperler, Nord-Europas største gravhaug Raknehaugen, Pilegrimsleden, m.fl. Dette er verdier som både skal vernes, tas vare på, brukes og formidles til innbyggerne. Men befolknings- og næringsveksten i Ullensaker fortsetter, med økt press på kulturminnene som en av konsekvensene. Bevaring

er utfordrende når utviklingen skjer raskt og stadig nye utbyggingsprosjekt gjør krav på areal. Høy bevissthet om verdien av historien og kunnskap og evne til å prioritere de rette bevaringsobjektene blir fortsatt en utfordring. Likeså å få registrert, ivaretatt og formidlet den immaterielle kulturarven. Kulturarv og kulturminnevern har egen kommunedelplan som rulleres i 2016.

Ullensakers identitet – kulturelle fyrtårn

Ullensakers identitet utfordres av stor mangfoldig tilflytting og en kraftig utbygging som endrer omgivelsene fra bygd til by- og tettstedssamfunn. Kommunen har en regional posisjon for Øvre Romerike og er også porten mot og fra verden som følge av Oslo lufthavn. Fra å være jordbruks-, forsvars- og kommunikasjonskommune i århundrer er Ullensaker brått blitt en smeltedigel med urbane kvaliteter. Hva skal da være Ullensakers kjennetegn og særpreg i årene fremover? Som mange kan identifisere seg med og føle seg som en del av?

Ullensaker har fra gammelt av vært en dynamisk kommune preget av kommunikasjon, vant til å ta imot nytt og endre retning. Denne gang er forandringen så stor at det blir en utfordring å løfte frem og tydeliggjøre de kulturelle verdiene og prioritere å videreutvikle noen av dem som kommunens identitetsmarkører og kulturelle fyrtårn. Samtidig som flere vil komme til som følge av nye mennesker i en ny tid.

Akershus fylkeskommune har arbeidet med å utvikle regionale kulturfyrtårn. De definerer et regionalt fyrtårn slik:

Et fyrtårn kjennetegnes ved å være et merke å navigere etter, det kaster lys i mørket, det rager i landskapet, viser vei og er et knutepunkt. Et kulturelt fyrtårn har visjoner og et kunstnerisk og kulturelt fokus, det forholder seg til et større landskap og peker framover og setter dagsorden.

Gode eksempler på regionale kulturfyrtårn i Akershus er Oscarsborg festning, Eidsvoll 1814, kulturkvartalet Kirkegata i Lillestrøm og Bærum kulturhus – regionalt kompetansesenter for dans. Ullensaker er ikke representert med regionalt kulturfyrtårn pr i dag, men har en ambisjon om å ha det i fremtiden. Kan for eksempel Ullensaker kulturhus og kino som markante regionale aktører i sitt marked utvikles til fyrtårn? Eller Romerike folkehøgskole som er nasjonalt kjent for sitt arbeid med talentfulle kunstnere innen scenefag? Eller Raknehaugen?

Regionalt kultursamarbeid

Ullensaker har mulighet for å utvide sin rolle som vertskommune for regionale kulturvirksomheter, kreative næringer og opplevelsestilbud, noe som vil gi positive ringvirkninger for kommunen. Utfordringen blir å trekke til seg et produserende profesjonelt kulturliv som utvikler egne kunst- og kulturuttrykk. Regionen kan gjennom dette utvikle sin egen stemme og samtidig utnytte fordelene den tette kontakten med det store markedet i hovedstadsregionen gir.

Ullensaker og verden

Digitalisering og globalisering av samfunnet åpner opp for å bygge nettverk direkte i relasjon til den øvrige del av verden. Dette gir uante muligheter og utfordringer for Ullensaker til å utvikle nye aktiviteter og prosjekter lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Ullensaker har liten erfaring med å arbeide på dette feltet, men mulighetene er store bl. a. innen nordisk samarbeid og EØS.

Et omfattende kulturoppdrag

Det er viktig at kulturlivet anerkjennes som en aktør av stor betydning for samfunnsbyggingen og for alle mennesker – hele livet. Det vil fordre mot, kunnskap, vilje til åpenhet og bevissthet om kulturens betydning for å greie å satse tungt nok i årene som kommer. Oppgaven er utfordrende og krever at kommunen er en offensiv og tydelig aktør i samarbeid og samhandling med andre frivillige, offentlige og private for å få tilstrekkelig volum, nyskaping og kvalitet på aktiviteter, tjenester og kulturarenaer. En fagsterk, robust og solid forankret kulturrenhet er en forutsetning for å håndtere oppdraget.

3 FUNDAMENTENE FOR ULLENSAKERS KULTURPOLITIKK

3.1 Forankring i Ullensakers Kommuneplan 2015 - 2030

Ullensakers kommuneplan 2015 – 2030 er kommunens viktigste styringsdokument, også for kulturområdet. Kunst og kultur er godt forankret i kommuneplanen med mål, tiltak og oppgaver. Disse er fulgt opp i kulturplanen.

2 av Kommuneplanens 7 mål mot 2030 er kulturmål:

- Kommunen utvikler trygge og godt integrerte tettsteder som stimulerer til fysisk og kulturell aktivitet, og en helsefremmende livsstil der alle innbyggere gis mulighet til å være aktive samfunnsdeltakere.
- Ullensaker har et bredt boligtilbud med god kvalitet og gode bomiljøer, der kultur, - idretts- og organisasjonsliv skaper aktivitet, opplevelser, tilhørighet og identitet

2 av 13 punkter i kommuneplanens handlingsdel er kulturtiltak:

- Utvikle tilrettelagte kulturarenaer for aktivitet, opplevelse og samhandling i kommunens tettsteder
- Legge til rette for spennende estetikk og utsmykning av det offentlige rom

Kommuneplanen - Slik skal vi se om vi er på rett veg i utviklingen av kulturfeltet frem mot 2030:

- Kunst, kultur, estetikk og kulturarv er en del av kommunens infrastruktur og synlige uttrykk i de ulike tettstedene
- Barn og unges deltakelse på kultur- og idrettsaktiviteter øker
- Mangfold, kvalitet og høy deltakelse preger kulturaktiviteter og opplevelser – fra vugge til grav

Kommuneplanen sier flg om kommunens kulturoppgaver:

- Kommunen optimaliserer samarbeidet med lokale lag og foreninger om utfordringer og tjenester i spennet mellom kommunalt ansvar og frivillig samfunnstjeneste.
- Kommunen legger til rette for gode møteplasser i fysisk planlegging og utvikling av tjenestetilbudet, også som arenaer for samvær, aktiviteter og opplevelser i samarbeid med ulike organisasjoner.
- Etablerer og sikrer arenaer og møteplasser, for eksempel nærmiljøsentre, kulturskole, idrettshaller, parker, bydelshus, ungdomshus, aktivitetshus.

- Det kulturelle mangfoldet utnyttes slik at det sammen med idretten bidrar til god integrasjon
- Kulturperspektivet inkluderes i kommunens planlegging og utvikling av tettsteder, områder og bygg. Kulturminner og kulturmiljø er viktige identitetsbærere.
- Det etableres gode arenaer for samarbeid, samhandling, opplevelse og medvirkning
- Kommunen er i førersetet for utviklingen av kulturområdet i samarbeid med andre aktører innen privat, offentlig og frivillig sektor
- Idretts- og kulturtilbud er tilgjengelig for alle, i særdeleshet barn og unge
- Kunst, kultur, estetikk og kulturarv er en del av kommunens infrastruktur og synlige uttrykk, identitet og utvikling
- Satsing på regionale kultur- og idrettsarrangement og prosjekt som følge av Jessheims rolle som regionsenter for Øvre Romerike ivaretas

I tillegg ønsker kommunen å legge til rette for mer utradisjonelle og kreative næringer, gjerne knyttet til kunst og kultur

3.2 Nasjonal Kulturlov

Ullensaker kommunes kulturpolitikk bygger på Stortingets vedtak fra 2007
Lov om offentlige myndigheters ansvar for kulturvirksomhet - Nasjonal Kulturlov.

Kulturloven er uttrykk for visjonen om at Norge skal være en ledende kulturnasjon som legger vekt på

- Kulturdimensjonen i alle deler av befolkningen
- At kunst og kultur har stor verdi i seg selv, samtidig som kultursektoren påvirker andre samfunnsområder

Kulturloven slår fast at

Det offentlige har et ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle mennesker, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå, etnisitet skal få delta i kulturaktivitet og oppleve et bredt mangfold av kulturuttrykk

3.3 Samhandling og samarbeid

Kommunen vil ikke ha virkemidler til å løse alle kulturoppgavene alene og det er heller ikke kulturlovens intensjon. Mange utfordringer og mål er sammensatte og kan ikke løses av kun en instans. Alle gode krefter må virke sammen mot et felles mål om å ha aktivitet og opplevelser for alle - det offentlige, de frivillige, de profesjonelle og næringslivet. Partene må se hverandre som likeverdige aktører til beste for lokalsamfunnet i Ullensaker og regionen. I en slik symbiose må kommunen se på muligheter for å forenkle, bistå og tilrettelegge, slik at det blir enkelt og motiverende å være kommunens samarbeidspartnere i kulturarbeidet.

3. sektor – frivilligheten

Private, profesjonelle aktører

Kulturelle næringer

Offentlige aktører

Sammen skal vi sørge for et mangfoldig og kvalitativt godt kulturliv for alle

– hele livet!



3.4 Kommunen er navet i kultursamarbeidet



Det er viktig å finne en god struktur for samhandlingen mellom de ulike aktørene på kulturfeltet, slik at den potensielle synergi-effekten i form av nyskaping, flere aktiviteter, opplevelser, kulturarenaer og god kvalitet i alle ledd kan utløses.

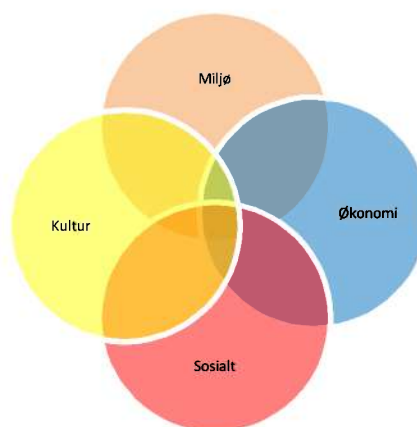
Samarbeidet må koordineres, og det er naturlig at kommunen påtar seg å være det koordinerende leddet – navet i det videre kultursamarbeidet.

Ullensaker kommune skal være i førersetet for videreutviklingen av kulturområdet, være det koordinerende leddet – navet – som ivaretar samarbeidet og helheten

3.5 Kunst og kultur styrker bærekraften

Kommuneplanen for Ullensaker understreker viktigheten av en bærekraftig utvikling og et inkluderende og mangfoldig samfunn. Kunst og kultur er sentrale byggesteiner og anses av stadig flere å være den 4. bærebjelken i en bærekraftig samfunnsutvikling. De fire dimensjonene griper inn i hverandre, har en gjensidig påvirkning og må samvirke for at samfunnsutviklingen skal være bærekraftig på lang sikt.

Ved i enda større grad å anvende kunst og kultur vil Ullensakersamfunnet bli sterkere og mer robust, inkluderende og mangfoldig. Derfor må alle kommunens innbyggere ha tilgang til kulturell aktivitet og opplevelser.



3.6 Kunst og kultur utgjør en forskjell i samfunnet

Forskning viser at kunst og kultur utgjør en forskjell i samfunnet. Kulturens egenart sørger for at mennesker samles på tvers av alle barrierer. Det er i møtet mennesker imellom at vi virkelig blir kjent med hverandre. Egenskaper og kvaliteter avdekkes, avstanden minker, nettverk bygges og fremmedfrykten reduseres. Utenforskap, isolasjon og passivitet motvirkes. Å komme inn i det norske fellesskapet er ikke alltid lett. Kunst og kultur kan være med og åpne mange dører. Da kan vi leve sammen på demokratisk vis, på tross av ulikheter.

En viktig del av folks opplevelse av meningen med livet er å utvikle seg og få til noe, bruke sine evner og anlegg og bidra i samfunnet. Deltakelse i kulturaktiviteter sørger for nettopp dette. Verdier skapes og opplevelsen av trivsel, tilhørighet, mening og sammenheng i tilværelsen styrkes. Den kulturelle dimensjonen hjelper oss til å forstå verden og oss selv og bedrer dermed den enkeltes evne til å takle livets utfordringer. Dette er hovedpilarer også i arbeidet for en bedre folkehelse og angår absolutt alle mennesker – hele livet.

3.7 Kunst og kultur skaper identitet og tilhørighet

Positiv bruk og mestring av egne ressurser styrker selvbildet og kulturopplevelser skaper minner som er råmaterialet i fortellingene om oss selv. Kultur skaper møteplasser, kulturelt mangfold utvider vår identitet, kultur blir identitetsmarkører og skaper anerkjennelse. Kultur gir også kraft til å delta aktivt og ha en mening, kultur formidler tradisjoner – og kultur bygger broer på tvers av alle ulikheter. På denne måten skaper kultur identitet, tilknytning og stolthet og kan motvirke rotløshet, utenforskap og fremmedgjøring. Å dele kulturopplevelser gir felles referanseramme.

3.8 Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus

Planen skisserer en omforent strategi for hvordan hovedstadsregionen bør møte utfordringene med den store befolkningsveksten som ventes å komme de neste 25 årene. Kultur er presisert som innsatsområde.

Ett av de sentrale målene er:

Byer og tettsteder i Oslo og Akershus utvikles med kvalitet og innhold, ved at økonomisk, sosial, fysisk og kulturell utvikling sees i sammenheng.

Sterke regionale byer

Jessheim er utpekt som en av seks regionale byer i randsonen til Oslo og en av to på Romerike. Ifølge planen forventes Jessheim å skulle ta i mot 75 % av befolkningsveksten i Ullensaker.

Av miljøhensyn bør handel, service, kontor, kultur og kollektivterminaler ligge i sentrum, som også bør ha boliger, fritidstilbud, offentlige tjenester og møteplasser.

3.9 Øvrig lovverk, stortingsmeldinger, utredninger, føringer

I tillegg ovennevnte bygger planen på en rekke andre lover, utredninger og stortingsmeldinger der kulturperspektivet er forankret. Det gjelder Plan- og bygningsloven, Opplæringsloven, Barnehage-loven, loven om Folkebibliotek, Folkehelseloven, Kulturutredningen 2014, Samhandlingsreformen, stortingsmeldingene Morgendagens omsorg, Leve med kulturminner og Kultur og næring, regjeringens Frivillighetserklæring og Folkehelsemelding, samt internasjonale føringer som FN-konvensjonen 1966, FNs Menneskerettserklæring 1968, FNs konvensjon om barnets rettigheter, FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne, Helsingforsavtalen 1962, Unescokonvensjonen - immateriell kulturarv 2003 og Farokonvensjonen. Aktuelle utdrag fra disse er gjengitt i Del 2 – Plangrunnlaget.

FNs Menneskerettighetserklæring 1968

Artikkel 27

Enhver har rett til fritt å delta i samfunnets kulturelle liv, til å nyte kunst og til å få del i den vitenskapelige fremgang og dens goder.

Farokonvensjonen 2011

Farokonvensjonen er Europarådets rammekonvensjon om kulturarvens verdi for samfunnet. Konvensjonen trådte i kraft 1. juni 2011 og er ratifisert av 16 land, deriblant Norge.

I konvensjonens formål er partene enige om:

- a. Å erkjenne at rettigheter knyttet til kulturarv er en iboende del av retten til å delta i kulturlivet, som fastsatt i Verdenserklæringen om menneskerettigheter
- b. Å erkjenne et individuelt og kollektivt ansvar for kulturarven
- c. Å fremme vern av kulturarven og en bærekraftig bruk av den har som mål å skape menneskelig utvikling og livskvalitet

4 VISJON, OVERORDNET MÅL OG STRATEGI, INNSATSOMRÅDER

Kulturmål, kulturtiltak og kulturoppgaver nedfelt i Ullensakers Kommuneplan 2015 – 2030 er fundamentet for kulturplanens visjon, målsettinger, strategier, innsatsområder og tiltak.

Kulturplanen er forankret i Ullensaker kommunes visjon:

Vekstkommunen – tilgjengelig, attraktiv og handlekraftig!

Å være tilgjengelig, attraktiv og handlekraftig innebærer også å være innovativ, offensiv og kreativ. Da er nettopp kunst og kultur et kjerneområde å satse på. Kunst og kultur er samfunnets kreative kapital som skaper nye tanker, ideer, dialoger, initiativ og verdier. Den har en grunnleggende menings-skapende funksjon i ethvert moderne samfunn, og nivå, innhold og omfang på kulturfeltet vil være avgjørende for hvor attraktiv og handlekraftig Ullensaker kommune skal være i årene fremover.

4.1 Visjon og overordnet målsetting og strategi

Visjon
Kultur for alle – hele livet

Visjonen bygger på kommuneplanens visjon og Nasjonal kulturlov og er retningen for kulturpolitikken i årene som kommer. Visjonen underbygges også av kunst og kultur som den 4. bærebjelken i en bærekraftig samfunnsutvikling – og av kunst og kultur som sentrale byggesteiner som utgjør en forskjell i folks livskvalitet gjennom å skape mening i tilværelsen, identitet, inkludering, tilhørighet og aktive mennesker som får brukt sitt potensial. Det samme gjelder for planens overordnede målsetting.

Overordnet målsetting

Ullensaker skal ha et inkluderende, mangfoldig, synlig og offensivt kulturliv som utløser kreativitet og nyskaping, fremmer aktivitet, opplevelser, kunnskap, dannelse, tilhørighet og identitet og styrker kommunens bærekraft

Overordnet strategi

Kommunen er i førerretet for utviklingen av kulturområdet
- i samarbeid med private, offentlige og frivillige aktører

Overordnet strategi slår fast kommunens viktige koordinerende rolle for å sikre helhet, sammenheng og god effektivitet i kulturarbeidet.

4.2 12 innsatsområder

Kulturplanen omfatter totalt 12 innsatsområder. For hvert innsatsområde er det gitt en strategi, én eller flere målsettinger og en rekke tiltak. Alle innsatsområdene er fremkommet som resultat av planprosessen. De er omtalt i kapittel 2 Sammendrag og mer utfyllende i kulturplanens Del 2 - Plangrunnlaget.

12 innsatsområder

Kommunens rolle i kulturarbeidet	Aktivitet og opplevelse for alle	Aktivitet og opplevelse for barn og unge
Inkludering og mangfold	Frivillig kunst- og kulturarbeid	Profesjonelle kunstnere og kulturnæringer
Arenautvikling	By- og tettstedsutvikling	Utsmykning
Kulturarv og Kulturminnevern	Regionalt kultursamarbeid	Ullensaker og verden

5 HANDLINGSPLAN 2016 - 2030

Gjennom arbeidet med kulturplanen er det kommet inn underlag og behov som er samlet i totalt 12 innsatsområder, 12 strategier, 23 målsettinger og 91 tiltak som presenteres i dette kapittelet. Alle er viktige områder som det må arbeides med i planperioden. 9 innsatsområder, hver med 1 tiltak, er prioritert i kapittel 6 Prioritering. Handlingsplanen danner et bakteppe for forståelsen av kulturlivets status og utfordringer og hva som må gjøres videre.

KOMMUNENS ROLLE I KULTURARBEIDET

Målsetting Kommunen skal være navet i utviklingen og en kompetent og forutsigbar samarbeidspartner for kulturlivet, med fokus både på innbyggere og aktører
Strategi Kommunen er offensiv, tilgjengelig, kompetent, løsningsorientert og lett å samarbeide med
Tiltak <ul style="list-style-type: none">• Utarbeide en struktur for samhandling, herunder å etablere arenaer for dialog, nyskaping, samarbeid og medvirkning• Utvikle kommunens rolle som ressurscenter for kunst og kultur i Ullensaker, herunder drift av egne kulturvirksomheter, tilrettelegging, veiledning, støtteordninger og informasjonstjenester• Oppdatere kommunens kulturkompetanse i tråd med samfunnsutvikling og forskning• Utarbeide en strategi for kompetanseheving innen kultur- og samfunnsutvikling, i samarbeid med aktørene• Ha fokus på og bidra til at kulturlivet har gode og forutsigbare rammevilkår gjennom kommunens budsjett, tilskuddsordninger, ekstern medfinansiering gjennom samarbeidsprosjekt, m.m.
Målsetting Ullensaker kommune skal ha en enkel og lett tilgjengelig organisering av kulturarbeidet – med innbyggere og aktører i sentrum for tjenestene
Tiltak <ul style="list-style-type: none">• Gjennomgå kommunens tjenestetilbud innen kulturområdet med fokus på innbyggerperspektiv og dialog. Aktuelle tema:<ul style="list-style-type: none">○ Koordinering av de kommunale kulturtjenestene - ressursbruk og prioriteringer○ Dialog og møtepunkt mellom kulturlivet og de kommunale tjenestene○ Kanaler for kulturinformasjon○ Ledelse, utvikling og strategi○ Prispolitikk for kommunale kulturarenaer
Målsetting Attraktive kulturbegivenheter skal være en del av kommunens kulturuttrykk

Tiltak

- Videreutvikle eksisterende og nye festivaler, kulturarrangement og arenaer i tråd med behov og trender i tiden
- Arbeide for at det etableres kulturelle fyrtårn med stor betydning for kulturlivet og innbyggerne på Romerike
- Videreutvikle Ullensaker kulturhus med særlig vekt på rollen som regionens hovedscene med et profesjonelt programtilbud. Aktivitet og opplevelser for barn og unge er et kjennetegn
- Videreutvikle Ullensaker bibliotek som en moderne arena for inkludering, kunnskap, informasjon, digital utvikling, samfunnsdebatt, kunst- og kulturformidling og styrke samarbeidet med frivilligheten

AKTIVITET OG OPPLEVELSE FOR ALLE

Målsetting

Alle skal ha mulighet for å oppleve kunst og kultur i et bredt mangfold og delta i skapende aktivitet – gjennom hele livsløpet

Strategi

I Ullensaker er det lett å delta og være med i kulturlivet

Tiltak

- Anvende kunst og kultur for å øke innbyggernes samfunnsdeltakelse, innflytelse, livskvalitet og muligheter, uavhengig av alder, funksjonalitet, etnisk tilhørighet, økonomi og bosted
- Igangsette et samarbeid med de ulike aktørene på kulturområdet for å sikre at alle innbyggerne kan delta i kulturlivet gjennom hele livsløpet. Avklare roller og ansvar for de ulike kulturtilbudene mellom kulturaktørene; offentlige, private og frivillig sektor – for å sikre bredde, variasjon, kvalitet og geografisk spredning
- Etablere en tett dialog mellom kulturaktørene for å utveksle informasjon, ideer, kunnskap og utnytte hverandres potensiale og synergieffekter
- Ta initiativ til å opprette tilbud der dette mangler eller er lite utbygd, spesielt for utsatte grupper
- Tilrettelegge, veilede og yte økonomisk tilskudd for å utløse nye aktiviteter og opplevelser
- Videreutvikle bibliotekene som en lavterskelarena for kunst- og kulturaktiviteter, samfunnsdebatt, digital utvikling, inkludering og en flerspråklig funksjon, samt styrke og utvide samarbeidet med frivilligheten
- Videreutvikle kommunens 3 bo- og aktivitetssentre som kulturelle oaser i sine nærmiljø med egne kulturprogram for beboere og besøkende
- Tilrettelegge for kunst- og kulturaktiviteter i Bolig med Bistand
- Styrke Den kulturelle Spaserstokken
- Øke bruken av lokale kunstnere og kulturinstitusjoner

AKTIVITET OG OPPLEVELSE FOR BARN OG UNGE

<p>Målsetting</p> <p>Alle barn og unge skal ha mulighet for å utvikle seg gjennom å oppleve kultur i et bredt mangfold og delta i skapende aktivitet</p>
<p>Strategi</p> <p>I Ullensaker er det enkelt for barn og unge å delta og være med i kulturlivet</p>
<p>Målsetting</p> <p>Grunnskolen og barnehagenes kunst- og kulturoppføring/formidling skal være en god basis for alle elever/barn</p>
<p>Tiltak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre/gi personell kompetanse innen kunst og kulturfag ved alle kommunens grunnskoler • Utarbeide plan for kunst og kultur i barnehagene, herunder kulturarven • Utarbeide plan for å innføre kulturell Barnehagesekk • Videreføre den enkelte skoles plan for kunst og kultur, inkludert kulturarven, der Den kulturelle Skolesekkens (DKS) 3 deler opprettholdes • Sette av midler til transport, slik at alle skoler og barnehager får lik anledning til å besøke DKS-tilbud og andre aktuelle kulturaktiviteter/opplevelser • Søke å innarbeide kunst- og kulturaktivitet som en del av innholdet i SFO – tiden med minimum ett gratis kulturtilbud hvert semester. For eksempel i samarbeid med kulturskolen • Styrke Ullensakers museums og bibliotekets samarbeid med barnehager og grunnskoler
<p>Målsetting</p> <p>Kulturskolen skal være kommunens ressurscenter for kunst og kultur for barn og unge</p>
<p>Tiltak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrede kulturskolens plassbehov ift ny Rammeplan, befolkningsvekst og moderne undervisning • Opprettholde kulturskolens lokaler på Bakke skole som basislokaler for Kløftaområdet • Stimulere unge talent til utfordringer i det lokale kulturlivet • Sikre tilgang til kulturskolen for alle barn og unge som ønsker det – helt fra livets begynnelse • Utrede og iverksette ordning med friplass for de som trenger det • Samarbeide med øvrige aktører for å koordinere og sikre kunst- og kulturoppføring for barn og unge
<p>Målsetting</p> <p>Ullensaker kulturhus skal være et regionalt kompetansesenter og arena for kulturformidling for, av og med barn og unge</p>

Tiltak

- Videreutvikle profilen som en arena der aktivitet og opplevelser for barn og unge er et kjennetegn
- Etablere årlig(e) kunst- og kulturdag(er) for ungdom
- Gjennomføre større egenproduksjoner for barn og unge i samarbeid med andre kulturaktører
- Sikre et bredt program for barn og unge med egenaktivitet og opplevelser i både kulturhus og kino

Målsetting

Barn og unges deltakelse i kulturaktiviteter og kulturarrangement skal være høy

Tiltak

- Utarbeide en plan for økt deltagelse av barn og unge i kulturaktivitet og frivillig arbeid
- Søke å utvide ungdomshusenes rolle som arenaer for kunst og kultur
- Iverksette tilskuddsordning for deltakelse i kulturaktivitet og opplevelser for vanskeligstilte barn og unge

INKLUDERING OG MANGFOLD

Målsetting

Deltagelse i kulturlivet skal brukes som middel til involvering, integrering, nettverksbygging for alle

Strategi

Kulturtilbudet i Ullensaker speiler befolkningssammensetningen i kommunen

Tiltak

- Kartlegge hvordan aktiviteter og opplevelser for innbyggere med spesielle behov best kan tilrettelegges, herunder mennesker med nedsatt funksjonsevne og psykisk utviklingshemming
- Styrke kultursamarbeidet med etniske minoriteter gjennom å stimulere til større deltakelse fra utøvere med annen kulturell bakgrunn
- Bruke kunst og kultur for å aktivisere og integrere i dagens flyktningsituasjon
- Vurdere å etablere informasjon – Ny i kommunen – på kommunens nettside med informasjon om bl.a. kulturtilbudet

ARENAUTVIKLING

Målsetting

Ullensaker skal ha egnede, tilgjengelige, funksjonelle arenaer for kulturaktivitet, kulturformidling og kulturopplevelser, inne og ute, samt for ulike seremonier og offentlige minnemarkeringer, i et nettverk mellom skolene, nærsentrene, tettstedene og Jessheim sentrum

Strategi

Gode kulturarenaer, inne og ute, med varierte produksjons-, øvings- og framføringsareal, samt for ulike seremonier og offentlige minnemarkeringer finnes og er tilgjengelig som en del av kommunens infrastruktur

Tiltak

- Styrke samarbeidet mellom eiere og brukere av kulturarenaer for å få effektiv utnyttelse og samarbeid
- Utarbeide en kulturarenaplan for kulturlivets behov for anlegg inne og ute, sentralt og lokalt, i takt med befolkningsvekst og utvikling. Planen skal vise det samlede behovet for kulturlokaler/areal, i nærmiljøene og sentralt på Jessheim. Funksjonsfordeling, muligheter for flerbruk og samarbeid skal fremgå. Parkområder skal inkluderes, med muligheter for utscene/mobilscene, krakker/bord, utsmykning, lyssetting, bål plass, aktivitetsutstyr, m.m.

Mulig innhold

- Hvilke arenaer er det i kommunen, inne og ute, hvilke benyttes, egnethet, forfatning, tilgjengelighet, universell utforming, m.m
- Muligheter for samlokalisering med annen virksomhet, offentlig eller privat
- Behov for allmenne kultur- og aktivitetsanlegg i nærmiljøene som skal fungere som lokale møteplasser, herunder livssynsnytrale seremonirom
- Behov for ungdomsarenaer/ungdomshus i tettstedene og sentrumsnært med lokaler for aktiviteter og møteplasser
- Behov for sentrale anlegg, med definerte funksjonskrav for ulike kulturuttrykk
 - Biblioteket
 - Kulturskolen
 - Ullensaker kulturhus
 - Ullensaker kino
 - Galleri Jessheims rolle og innhold
 - Frivilligsentralen
 - Ullensaker museum
 - Sentrumsnære aktivitetshus på Jessheim og Kløfta
 - Kirken
 - Andre behov som livescener på Jessheim med lett tilgjengelighet – kulturkafe, kulturpub, kunstneres hus, husflid, m.fl.
- Fastsette krav til utstyr og standard for utforming av alle lokaler/areal som skal benyttes til kulturformål i Ullensaker, herunder universell utforming
- Innarbeide kulturfunksjonelle krav for alle skolelokaler med saler og rom der det foregår kulturaktivitet innenfor og utenfor skoletiden
- Gjennomgå dagens arenaer for kulturaktivitet og opplevelser i skoler, barnehager og bo- og aktivitetssentre og gi forslag til tiltak for tilrettelegging

Målsetting

Visuell kunst skal være tilgjengelig for alle

Tiltak

- Tilrettelegge Galleri Jessheim som kommunens hovedsenter for kunstformidling
- Tilrettelegge for lokaler der det kan fremvises visuell kunst i flere tettsteder

Målsetting
Kirkene skal være tydelige arenaer for aktivitet og kulturformidling
Tiltak
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle kirkene som arenaer for kulturformidling, kunst og kulturminner • Utvikle Ullensaker kirke og Jessheim kirke til kommunens kulturkirker • Styrke samhandlingen mellom kantorene og kommunens kulturtjenester

FRIVILLIG KUNST- OG KULTURARBEID

Målsetting
Frivillig kunst- og kulturarbeid skal være en vesentlig og tydelig del av kommunens samlede kulturliv
Strategi
Det er lett, positivt og inspirerende å være frivillig i Ullensaker
Tiltak
<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide en frivillighetspolitikk for kommunen som stimulerer til frivillig innsats og der flest mulig av innbyggerne engasjerer seg. Dette med utgangspunkt i regjeringens Frivillighetsmelding 2015 og Samarbeidsplattformen v/Kommunenes Organisasjon og Frivillighet Norge 2014 • Støtte opp om ildsjelarbeid og frivillighet for å skape vekst i frivillig sektor • Tilrettelegge for tett dialog, rask saksbehandling og iverksettelse i samarbeidet mellom frivilligheten og kommunen
Målsetting
Ullensaker frivilligsentral skal være et lavterskel tilbud til alle som ønsker det fra alle deler av kommunen, uansett tro, politisk tilhørighet og nasjonalitet
Tiltak
<ul style="list-style-type: none"> • Utrede muligheten for nye lokaler på Jessheim, tilpasset veksten og behovet
Målsetting
Ullensaker kulturråd skal arbeide for best mulig vilkår for kulturen generelt og spesifikt lag og foreninger
Tiltak
<ul style="list-style-type: none"> • Være en viktig samarbeidspartner for kommunen i arbeidet med å få flest mulig til å engasjere seg aktivt i frivillig kulturarbeid • Bidra til at politisk nivå har oppdatert kulturinformasjon. • Være et kulturforum for samhandling, ideer, tilbakemeldinger

- Tilrettelegge for vekst i 3. sektor innen alle befolkningsgrupper, uavhengig av alder, sosial, etnisk eller økonomisk ulikhet
- Tilrettelegge for samarbeid mellom næringslivet og det frivillige kulturlivet i Ullensaker
- Tilføre tilstrekkelig kompetanse, skoloring og praktisk hjelp til 3. sektor

PROFESJONELLE KUNSTNERE OG KULTURNÆRINGER

Målsetting

Ullensaker skal tiltrekke seg flere profesjonelle kunstnere og kreative næringer

Strategi

Ullensaker fremstår som attraktiv for etablering av kreative næringer og profesjonelle kulturarbeidere

Tiltak

- Utrede vilkår og muligheter for å etablere kreative næringer i Ullensaker
- Utnytte effekten av OSL, øvrig næringsliv, landbruket og reiselivet i en satsing på kulturbasert næringsutvikling
- Legge til rette for nettverk og møteplasser mellom profesjonelle kunstnere, kreative næringer og andre i kommunen
- Utarbeide strategier for å øke etterspørselen etter ulike kunstneriske uttrykk i befolkningen, bedrifter og i kommunen
- Stimulere til samarbeidsprosjekt mellom amatørmiljøet og profesjonelle kunstnere
- Utrede muligheten for et kunstneres hus på Jessheim

BY- OG TETTSTEDSUTVIKLING

Målsetting

Kulturaktivitet, estetisk kvalitet og kulturelle opplevelser skal være bærebjelker i by- og tettstedsutviklingen

Strategi

Kunst, kultur, estetikk og kulturarv er en del av kommunens infrastruktur og synlige uttrykk i byen og tettstedene

Tiltak

- Sikre kulturperspektivet i planlegging og utvikling av Jessheim by, tettsteder, områder og bygg. Det gjelder kulturarenaer, møteplasser, estetikk/utsmykning, arkitektur, kulturarv, m.m. Å utarbeide en egen designhåndbok bør være en del av dette arbeidet
- Vitalisere og styrke Rådhusplassen som mangfoldig kulturarena og møteplass, med gode formidlingsmuligheter for kunst og kultur
- Utrede behov for kulturbygg/flerbrukshus på Kløfta
- Benytte kulturminner som viktige identitetsbærere i samfunnsutviklingen generelt og i tettstedsutviklingen spesielt
- Stimulere til aktivitet, kreativitet, refleksjon og møter mellom mennesker gjennom bruk av kunst og å tilrettelegge for ulike typer aktivitet og fremføringer i parker, torg og møteplasser

Målsetting

Attraktive kulturbegivenheter skal være en del av kommunens kulturuttrykk

Tiltak

- Tilrettelegge for at festivaler, kulturarrangement, seremonier, minnemarkeringer, m.m. blir et kjennetegn i arbeidet med å gjøre Jessheim og tettstedene attraktive, ut over kommunegrensene

UTSMYKNING

Målsetting

Offentlige rom skal ha kunstnerisk utsmykning

Strategi

Den kunstneriske utsmykningen i de offentlige rom er bærende element for kvalitet, refleksjon, dialog og opplevelse

Tiltak

- Utarbeide en strategi for kunstnerisk utsmykning i de offentlige rom i Ullensaker
- Etablere et samarbeid mellom privatpersoner, utbyggere, næringsliv og kommunen om bruk av kunstneriske element i utviklingen av de offentlige rom
- Utarbeide retningslinjer for forvaltning, utvikling og formidling av Ullensaker kommunes kunstsamling

KULTURARV OG KULTURMINNEVERN

Målsetting

Kulturminner, kulturmiljø og immateriell kulturarv skal bidra til identitet, tilhørighet, verdiskaping og stedsutvikling

Strategi

Kommunens historie og kulturarv er kjent, tilgjengelig og aktiv og blir formidlet

Tiltak

- Gjennomgå de høyest vurderte kulturminnene i kommunens kulturminnevernplan og opprette en database med dokumentasjon om disse
- Intensivere formidlingen av kommunens kulturminner gjennom publikasjoner, foredrag, vandringer, tematurer, guidet omvisning, m.m.
- Videreutvikle Raknehaugens historiske potensiale som et av kommunens fyrtårn innen kulturminnevern og kulturarv
- Videreutvikle Ullensaker museum ift beliggenhet, innhold, form, moderne formidling og en sterk samhandling med lokalmiljøet. Gevinsten av en samlokalisering av museet og et mulig fremtidig Raknehaugen historiske senter vurderes
- Styrke samarbeidet mellom de ulike museene i Ullensaker
- Benytte kulturarven i kommunens merkevarebygging og markedsføring, som en del av kommunens identitet og verdiskaping
- Utvikle kommunens nettside for kulturarv og kulturminnevern

REGIONALT KULTURSAMARBEID

Målsetting

Ullensaker skal være en aktiv part i utviklingen av regionalt kultursamarbeid

Strategi

Jessheim er regionsenter på Øvre Romerike og kommunen bidrar til utvikling av det regionale samarbeidet innen kulturområdet på Øvre Romerike og i Akershus

Tiltak

- Være aktiv i ulike kulturnettverk for Romerike og i Akershus for øvrig
- Være en pådriver for nyskapende prosjekt, nye metoder og arbeidsformer hvor regionalt samspill er essensielt
- Initiere og være vertskommune for regionale kulturprosjekt

- Definere minimum ett regionalt kulturelt fyrtårn i Ullensaker med stor betydning for kulturlivet og innbyggerne på Romerike
- Videreutvikle det museale samarbeidet regionalt – tematisk og organisatorisk

ULLENSAKER OG VERDEN

Målsetting

Ullensaker skal åpne for mer internasjonalt kultursamarbeid

Strategi

Ullensaker utvikler internasjonale relasjoner og etablerer internasjonalt samarbeid innen kulturfeltet

Tiltak

- Etablere samarbeid og utveksling innen kulturfeltet på tvers av landegrensener
- Søke etter relevante nordiske og eller EU/EØS-prosjekt for å styrke det internasjonale/
- Kartlegge hva som finnes av økonomiske støtteordninger til nordisk og internasjonalt kultursamarbeid

6 PRIORITERING

Samtidig som nye kulturoppgaver skal gis plass i kommunens handlings- og økonomiplaner vil det være avgjørende også å opprettholde og ivareta eksisterende kulturaktivitet.

Endelig prioritering av enkelttiltak må foretas som ledd i kommunens budsjett- og handlingsplanarbeid. De rammer som hvert år er tilgjengelige vil, med utgangspunkt i kulturplanen og utviklingen i samfunnet for øvrig, være grunnlag for årlige beslutninger. Dette sikrer at planen blir dynamisk og kan fange opp nye utviklingstrekk, nye aktører og nye muligheter.

9 områder, hver med 1 tiltak, peker seg imidlertid ut til å være av så avgjørende betydning for den videre kulturutviklingen at de bør prioriteres. Det gjelder:

Kommunens rolle i kulturarbeidet

Kommunen skal være navet i utviklingen og en kompetent og forutsigbar samarbeidspartner for kulturlivet, med fokus både på innbyggere og aktører.

Tiltak

Kommunen vil ta initiativ til å samle aktørene på kulturfeltet til jevnlig møter og nettverk for å sikre god samhandling med fokus på dialog, nyskaping, samarbeid og medvirkning. Gjennom godt samarbeid på hele feltet vil en oppnå de beste resultater i form av prosjekt og tilbud.

Aktivitet og opplevelse for alle

Alle skal ha mulighet for å oppleve kunst og kultur i et bredt mangfold og delta i skapende aktivitet – gjennom hele livsløpet

Tiltak

Kunst og kultur er så viktig for alle mennesker og for at vekstkommunen Ullensaker skal lykkes med bærekraftig utvikling, at alle innbyggerne må få mulighet for å delta i kulturlivet – gjennom hele livsløpet.

Kommunen vil igangsette et samarbeid for å stimulere til at de ulike aktørene på kulturområdet sammen bidrar til dette. Helt essensielt er å få oversikt over og nå frem til de som av ulike årsaker faller utenom i dag. Nye kulturprosjekt mot definerte målgrupper i befolkningen vil bli initiert, og det kan være aktuelt å prioritere noen av kommunens eksisterende tilskuddsordninger til disse.

Arenautvikling

Ullensaker skal ha egnede, tilgjengelige, funksjonelle arenaer for kulturaktivitet, kulturformidling og kulturopplevelser, inne og ute, samt for ulike seremonier og offentlige minnemarkeringer, i et nettverk mellom skolene, nærsentrene, tettstedene og Jessheim sentrum. Parker, torg, forsamlingsplasser og friluftssareal er en del av dette.

Tiltak

Det er stort behov for flere øvings-, produksjons- og fremføringsfasiliteter på kulturfeltet. For å sikre at anlegg blir best mulig egnet for de ulike aktivitetene og får en effektiv utnyttelse gjennom flerbruk, må det utarbeides en arenaplan for kulturlivets samlede behov for kulturlokaler/arenaer, i nærmiljøene, tettstedene og sentralt på Jessheim. Her må det også ses på behovene til Ullensaker museum, kulturhuset, biblioteket, kulturskolen, frivilligsentralen og andre kommunale virksomheter. I planen inkluderes å utvikle uteområder med muligheter for utescene/mobilscene, krakker/bord, bål plass, aktivitetsutstyr, m.m. Kommunen vil igangsette dette arbeidet.

Frivillig kunst og kulturarbeid

Frivillig kunst- og kulturarbeid skal være en vesentlig og tydelig del av kommunens samlede kulturliv.

Tiltak

Det er av største betydning å utvikle og beholde den store frivillige innsatsen på kunst- og kulturfeltet i Ullensaker. Med bakgrunn i de institusjonelle endringene i frivilligheten bør det raskt utarbeides en frivillighetspolitikk for kommunen som stimulerer til frivillig innsats og der flest mulig av innbyggerne engasjerer seg. Dette med utgangspunkt i regjeringens Frivillighetsmelding 2015 og Samarbeidsplattformen v/Kommunenes Organisasjon og Frivillighet Norge 2014. Kommunen vil ta initiativ og inkludere bl.a. Ullensaker kulturråd og frivilligsentralen i arbeidet.

Profesjonelle kunstnere og kulturnæringer

Ullensaker skal tiltrekke seg flere profesjonelle kunstnere og kreative næringer.

Tiltak

Ullensaker mangler en fastere form for samarbeid mellom kulturarrangører, næringsliv og kommunen med tanke på synergier mellom partene. Et slikt samarbeid kan være med på å tydeliggjøre Ullensakers kulturprofil, styrke den eksisterende profesjonaliseringen, øke etterspørselen etter kunstnernes produkter og med det også tiltrekke flere, samt støtte opp om profilerende tiltak som festivaler, byarrangement og kulturbaserte næringsetableringer. Kommunen tar initiativ til å etablere samarbeidet.

Et annet virkemiddel er å stimulere til samarbeidsprosjekt mellom amatørmiljøet og profesjonelle kunstnere. For eksempel gjennom å rette deler av kommunens tilskuddsmidler inn mot prosjekt der profesjonelle og amatører samarbeider om arrangement og begivenheter.

By og tettstedsutvikling

Kulturaktivitet, estetisk kvalitet og kulturelle opplevelser skal være bærebjelker i by- og tettstedsutviklingen

Tiltak

Mer bruk av byens og tettstedenes uterom til arrangement og markeringer er med på å gi liv og identitet. Rådhusplassen på Jessheim skal vitaliseres og styrkes som en mangfoldig kulturarena og møteplass med gode formidlingsmuligheter for kunst og kultur. Det må utarbeides en beskrivelse av hvordan plassen skal brukes og hva som kreves av tilrettelegging og utforming. Bred medvirkning fra kultur- og næringsliv er nødvendig. Det samme gjelder for uterom i kommunens øvrige tettsteder. Kommunen vil ta initiativ til en bruks- og tilretteleggingsutredning for rådhusplassen.

Utsmykning

Offentlige rom skal ha kunstnerisk utsmykning

Tiltak

Kunstnerisk utsmykning i offentlige rom er med på å gi by og tettsteder en identitet. Det bør være et felles ansvar for både private aktører, næringslivet og kommunen å få økt bruken av kunstneriske element i alle kommunens tettsteder.

Det er viktig at utsmykningen gjennomføres ut fra en helhetlig estetikk, noe som vil gi best effekt og virkning. For å få til dette vil kommunen utarbeide en strategi for kunstnerisk utsmykking i de offentlige rom i Ullensaker. Som ledd i arbeidet etableres det et samarbeid mellom private utbyggere, næringsliv og kommunen om bruk av kunstneriske element i utviklingen av de offentlige rom.

Kulturarv og kulturminnevern

Kulturminner, kulturmiljø og den immaterielle kulturarven skal bidra til identitet, tilhørighet, verdiskaping og stedsutvikling

Tiltak

Ullensaker har en rekke kulturminner som er viktige å gjøre mer kjent. Gjennom publikasjoner, foredrag, visninger, utstillinger, guidede turer, vandringer, tematurer, teaterforestillinger og åpne dager skal formidlingen intensiveres. Ullensaker kommune, lag og foreninger, private eiere, muséer, næringsliv, m.fl. vil arbeide sammen om dette.

Regionalt, nasjonalt og internasjonalt kultursamarbeid

Ullensaker skal være en aktiv part i utviklingen av regionalt, nasjonalt og internasjonalt kultursamarbeid.

Tiltak

Ullensaker kan i sterkere grad utnytte sin gode geografiske plassering i forhold til regionen, Norden og Europa. EØS-samarbeidet har egne kultur- og interregprogram. Ullensaker har kulturmiljø med godt utgangspunkt for å bli attraktive for samarbeid med internasjonale aktører.

Som regional by er det naturlig at Jessheim kan tiltrekke seg regionale kulturprosjekt med stor betydning for kulturlivet og innbyggerne på Romerike. For å lykkes i dette må Ullensaker kommune være på offensiven og ivareta vertskapsrollen når prosjekt defineres av regionale og andre myndigheter.

Ordforklaringer

Aktør

Begrepet aktør benyttes i kulturplanen for å inkludere de ulike personer, organisasjoner, bedrifter eller virksomheter som er aktive innenfor eller opp mot kulturlivet i Ullensaker. En aktør kan være enkeltperson, organisert gruppe, frivillig, amatør, profesjonell, næringslivet, offentlig, m.fl.

Kulturelle fyrtårn

Akershus fylkeskommune ønsker å utvikle og legge forholdene til rette for kulturelle fyrtårn, i samarbeid med kommuner og institusjoner. Kulturelt fyrtårn defineres slik:

Et fyrtårn kjennetegnes ved å være et merke å navigere etter, det kaster lys i mørket, det rager i landskapet, viser vei og er et knutepunkt. Et kulturelt fyrtårn har visjoner og et kunstnerisk og kulturelt fokus, det forholder seg til et større landskap og peker framover og setter dagsorden.

Et kulturelt fyrtårn kan være definert pga sin historiske rolle og beliggenhet, eller det kan være en institusjon som har en utvidet funksjon innen formidling og presentasjon av kunst og kultur.

Kreative næringer

Det er i dag ingen felles definisjon av hvilke næringer og aktiviteter som omfattes av begrepet kulturnæring. I Stortingsmelding nr 22, 2005 Kultur og næring benyttes samme definisjon på kulturnæring som er publisert i Østlandsforsknings rapport Kartlegging av kulturnæringene i Norge nr 10/2004. Der skilles det mellom kulturnæringene som produserer kulturelle produkt og kulturbaserte næringer som bruker kulturelle produkt som en viktig innsatsfaktor. I de tilfellene der kulturelle produkt representerer en viktig innsatsfaktor for verdiskapingen i andre næringer benyttes begrepet kulturbasert næringsutvikling.

I tråd med St melding 22 /2005 er det i kulturplanen benyttet begrepet kulturbasert næringsutvikling og kulturbaserte næringer i vid betydning for å vise til de virksomhetene som finnes innenfor eller grenser mot kultursektoren i et næringsperspektiv.

Om kultur

Kunst og kultur – det er hjertets sunne galskap

(Tor-Åge Bringsværd)

Regelmessig kulturaktivitet gjør at vi lever lengre, får lavere blodtrykk, hjerne og tanker skjerpes, hukommelsen bedres, energinivået øker

(Töres Torell, professor og leder for instituttet for psykososial medisin i Stockholm)

Man slutter da ikke å være åndsmenneske selv om man er gammel Man slutter ikke å bruke kropp, intellekt og følelser Livet er da ikke slutt ved en viss alder!

(Statens Seniorråd 2005)

Studiet ga et svært spennende resultat som delvis var uventet Det virker som om kunstbildene er en effektiv måte å få i gang meningsfulle samtaler som blant annet leder til at man ser på sitt eget liv på en annen måte

(Töres Torell, professor og leder for instituttet for psykososial medisin i Stockholm)

Musikk er den sterkeste ikke-kjemiske medisiner

(Nevrolog Oliver Sacks)

Vi leser bøker for å vite at vi ikke er alene

(Fra filmen «Shadowlands»)

